

Бондар Сергій,
здобувач вищої освіти
спеціальності 073 «Менеджмент»,
гуманітарно-педагогічного факультету;
Національний університет
біоресурсів
і природокористування
України
(м. Київ, Україна)

ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ СТРАТЕГІЧНИМ РОЗВИТКОМ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У сучасних умовах динамічного соціального, економічного та освітнього розвитку цілком очевидно, що діяльність закладів дошкільної освіти (ЗДО) потребує стратегічного підходу, який забезпечує системність, передбачуваність та орієнтацію на результат. На цьому тлі особливою значущістю набуває застосування програмно-цільового підходу, впровадження якого потребує врахування багатьох факторів щодо управління стратегічним розвитком ЗДО.

По-перше, зміни зовнішнього середовища. В Україні освітня сфера переживає глибокі трансформації: зміни в законодавстві, децентралізація управління, підвищення вимог до якості дошкільної освіти, впровадження інклюзії, цифровізації тощо. Відповідно, заклади дошкільної освіти мусять не лише реагувати на зміни, а й активно планувати свій розвиток у довгостроковій перспективі.

По-друге, необхідність стратегічного управління у ЗДО. Як показують дослідження, у багатьох ЗДО відсутня чи недостатньо розроблена стратегія розвитку, що призводить до фрагментарного управління, переважання поточних завдань над перспективними. У зв'язку з цим виникає потреба у виваженому, цілеспрямованому управлінні, яке дозволяє закладу чітко визначити свою місію, бачення і пріоритетні напрямки розвитку.

По-третє, прагнення до підвищення якості дошкільної освіти. Установа дошкільної освіти сьогодні розглядається як середовище, що не лише забезпечує догляд за дітьми, а й відіграє ключову роль у розвитку

особистості, формуванні соціальних, пізнавальних і комунікативних компетентностей. Для досягнення цього необхідна системна зміна парадигм управління та розвиток закладу як освітнього середовища нового типу.

По-четверте, розвиток самоорганізації й автономії закладу. У сучасних умовах очікується, що заклади дошкільної освіти будуть мати більшу автономію в курсі своєї діяльності — від визначення пріоритетів до вибору технологій, методів роботи, форм взаємодії з батьками і громадою. Це створює потребу у внутрішньому стратегічному управлінні, де програмно-цільовий підхід виступає як механізм системного планування і контролю.

По-п'яте, підвищення суспільної значущості ЗДО. Заклад дошкільної освіти набуває значення не лише як місце навчання чи виховання, а як важливий соціальний інститут, що формує майбутнє суспільства. Відтак, керівництво ЗДО та педагогічний колектив мають бути здатні ефективно планувати й реалізовувати розвиток закладу, орієнтуючись на стратегічні цілі.

І нарешті, програмно-цільовий підхід як ефективний інструмент управління стратегічним розвитком ЗДО. У сучасних умовах трансформації освітньої системи України, децентралізації управління та зростання вимог до якості дошкільної освіти постає необхідність у стратегічному управлінні розвитком закладів дошкільної освіти. Ефективним інструментом реалізації такої стратегії є програмно-цільовий підхід, який передбачає управління на основі чітко сформульованих цілей, які реалізуються через розробку й впровадження комплексних програм розвитку, орієнтованих на досягнення конкретних результатів у визначені строки.

Доцільно також враховувати переваги **впровадження програмно-цільового підходу в ЗДО**. А саме: забезпечення цілісності та системності управлінських рішень; підвищення ефективності використання ресурсів; можливість моніторингу та корекції реалізації стратегії; посилення командної взаємодії між учасниками освітнього процесу.

Етапами реалізації стратегічного розвитку ЗДО за програмно-цільовим підходом є:

- аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища закладу;
- формулювання місії, бачення, стратегічних і оперативних цілей;
- розробка програми розвитку (зокрема проєктів, заходів, механізмів реалізації);
- визначення ресурсного забезпечення;
- моніторинг, оцінка ефективності, зворотний зв'язок.

Важливого значення має роль керівника ЗДО у впровадженні підходу.

Адже, керівник виступає стратегом, фасилітатором і менеджером змін. Від його управлінських рішень, лідерських якостей і здатності мотивувати команду залежить успішність реалізації стратегічних цілей.

Інструменти реалізації програмно-цільового підходу.

Доцільним є застосування SWOT-аналізу, стратегічного планування, індикаторів якості, аналітичного та нормативного забезпечення, освітнього менеджменту, електронних систем управління (ел. документообіг, аналітика).

Приклад практичного втілення.

У багатьох ЗДО України вже впроваджуються Стратегії розвитку на 3–5 років, що містять цільові програми з модернізації освітнього простору, розвитку кадрового потенціалу, партнерства з батьками та громадою, цифровізації тощо.

Отже, програмно-цільовий підхід є сучасним, ефективним засобом управління розвитком ЗДО, який дозволяє забезпечити сталий розвиток закладу, орієнтований на якість, інновації та потреби дитини. Крім цього, програмно-цільовий підхід – це метод управління, що базується на формулюванні чітких цілей, розробці програм (комплексів заходів), їх реалізації та моніторингу результатів. У контексті ЗДО він дозволяє об'єднати управлінські, педагогічні та фінансові ресурси навколо спільних стратегічних цілей, підвищити ефективність роботи закладу.

**Національний університет біоресурсів і
природокористування України
Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра управління та освітніх технологій**

МАТЕРІАЛИ

**МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«Сталий розвиток суспільства в цифрову епоху: інновації, технології,
провідництво та менеджмент в освіті»
«Sustainable Growth of Society in the Digital Era: Innovation, Technology,
Guidance and Management of Education»**

**Національний університет біоресурсів і природокористування України,
кафедра управління та освітніх технологій
AKG Global Support Services (OPC) Private Limited – Індія,
Університет Патил Відьяпіт – Індія,
Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти «Кам'янець-Подільський
державний інститут»,
Херсонським навчально-науковим інститутом Національного
університету кораблебудування імені адмірала Макарова,
Поліський національний університет,
*кафедра комп'ютерних технологій та системного моделювання***

1 жовтня 2025 р.

Київ 2025 р.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Internet рішенням Вченої ради гуманітарно-педагогічного факультету НУБіП України (протокол № 3 від 17.10.2025 р.)

Сталий розвиток суспільства в цифрову епоху: інновації, технології, провідництво та менеджмент в освіті / Матеріали міжнародної дистанційної науково-практичної конференції, м. Київ, 1 жовтня 2025 р. Київ : НУБіП України. 2025. 192 с.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами Міжнародної дистанційної наукової конференції «**Сталий розвиток суспільства в цифрову епоху: інновації, технології, провідництво та менеджмент в освіті**», яка відбулась 1 жовтня 2025 року в Національному університеті біоресурсів і природокористування України. В матеріалах збірника висвітлюються сучасні тенденції подальшого розвитку освіти в Україні й світі в епоху цифровізації, розв'язання нагальних проблем у соціокультурній та соціально-гуманітарній сферах шляхом синергетичної інтеграції інновацій, управління та технологій, освітнього менеджменту та провідництва.

Тези подано в авторській редакції. Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильність цитування джерел, посилання на них та інші відомості. Передруковувати опубліковані в збірнику наукових праць матеріали дозволяється тільки за згодою авторів.

Редакційна колегія:

Савицька І.М., канд. філос. наук, доц. декан факультету (голова);

Кубицький С. О., канд пед. наук, проф. завідувач кафедри управління та освітніх технологій;

Гречаник Н. І., д-р пед. наук, проф.

Шумілова І. Ф., д-р пед. наук, доц.;

Базелюк В.Г., канд. пед. наук, доц.

Відповідальна за випуск – Гречаник Н.І., д-р пед. наук, проф.

ISBN 973-966-8063-79-4